

Tasiilami eqqaanilu suliffissaaleqinerit annikillisarnissaannut, suliffissaqartitsinissamut, aammalu pilersuinissamut isumannaallisaanissamut Naalakkersuisut iliuusissatut pilersaarummik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Iliuusissatut pilersaarut upernaakkut 2027-mi ingerlanneqaleriissaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Gerth Mikaelen, Naleraq)

Akissuteqaat

(Isumaginninnermut, Suliffeqarnermut, Ilaqutariinnut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut Inatsisartunut ilaasortaq Gerth Mikaelen siunnersuummut qujassuteqarfigaat.

Naalakkersuisut Tasiilami suliffissaaleqineq aamma Tunumi isorliuernerusunilu unammilligassat paasilluarpaat. Unammilligassat suliffissaaleqinerinnarmut tunnganngillat, aammali ilinniarnissamut periarfissanut, najukkami piginnaanngorsarnernut, suliffissanut ataavartunut, inuttut atugarisanut, pilersuinikkut atugassarititaasunut aammalu najukkami tunngavilerluakkamik suliniuteqarnissanut tunngapput.

Naalakkersuisunit ilisimatitsissutigineqassaaq Naalakkersuisoqarfik 2050 tikillugu iliuusissatut pilersaarusiornermik aallartissimasoq. Pilersaarutip siunertaraa ineriartortitsineq inuuniarnermilu atukkat nukittorsarnissaat Naalakkersuisoqarfiit, kommunit najukkamilu suleqatit suleqatigalugit. Taamaattumik inoqarfinni isorliuernerusuni suliniutit pillugit paasissutissat katersorneqarput, ataatsimoortumik isiginninneq suleqatigiinnerlu pitsaanerulersinniarlugit.

Naalakkersuisut ilanngullugu erseqqissaatigissavaat, innuttaasut suliffeqarnermut qaninnerulersinneqarnissaat aammalu ilinniarnissamut suliffeqalernissamullu pitsaanerusunik periarfissaqalernissaat siunertaralugu arlalinnik suliniuteqartoqareersoq. Tamatumani ilaatigut pineqarput Naalakkersuisut Suliffeqarnermut periusissiaat 2026–2035, ilinniagaqarsimangitsunut piginnaasanik ineriartortitsiviusumik pikkorissaanerit (PKU), aammalu najukkani piginnaanngorsaanermik suliniutit.

Suliffeqarnermut periusissiaq 2026–2035 sulisinnaasut nukittorsarneqarnissaannut nuna tamakkerlugu tunngaviuvoq. Periusissiami innuttaasut amerlanerusut suliffeqalernissaat, suliffissaaleqisut ilinniarsimangitsullu piginnaanngorsarneqarnissaat, inuusuttut suliffeqarnermut isernissaasa nukittorsarneqarnissaat, ilinniarnissamut periarfissat eqaannerusut ineriartortinneqarnissaat kiisalu ilinniartitaanerup, suliffeqarnerup inuiaqatigiillu pisariaqartitaasa pitsaanerusunik ataqatigiissinneqarnissaat ukkatarineqarpoq.

Suliffeqarnermut periusissiaq 2026–2035 sulisinnaasut nukittorsarneqarnissaannut nuna tamakkerlugu tunngaviuvoq. Periusissiap siunertaraa innuttaasut amerlanerusut suliffeqalernissaat, suliffissaaleqisut ilinniarsimangitsullu piginnaanngorsaaqqinnissaat, inuusuttunut suliffeqarfinnut appakaannissamut periarfissanik pitsaanerulersitsinissaaq kiisalu ilinniartitaaneq, suliffeqarneq inuiaqatigiillu pisariaqartitaat akornanni ataqatigiinnerup pitsaanerulersinnissaa. Periusissiaq aammattaaq suliniutinik imaqarpoq inuiaqatigiinni pingaarutilinni sulisartunik nukittorsaanissamut, suliffissaqartitsinermi peqataatitsinerusunik

siuarsaanissamut kiisalu utoqqaanerusunik sulisunik suliffeqarfimmi sivisunerusumik ingerlaqqinnissamut tapersiinissamut.

Naalackersuisut aammattaaq Tunumi aalisarnerup nukittorsarnissaanut suliniutinik arlalinnik aallartitaqarput, taakkununga ilaallutik aalisariutitut tapiissuteqartarnerup pitsanngorsarneqarnera kiisalu Tasiilami nutaamik aalisakkanik suliffissualiornissaq. Suliniutit taakku tunisassiinissamut periarfissanik pitsaanerulersitsinissamut, aalisartut isertitaqarnissamut tunngavissaannik nukittorsaanissamut kiisalu sumiiffimmi suliffissaqartitsinerup inuussutissarsiutillu ineriartortinneqarnerisa siuarsarneqarnissaannut tapersiissapput.

Tamatuma saniatigut PKU sulisinnaasut piginnaanngorsarneqarnissaannut pingaarutilimmik sakkussaavoq. PKU aqutigalugu ilaatigut ilinniarsimangitsut suliffissaaleqisut, inuussutissarsiutini ulorianartorsiortuniittut aammalu ineriartorfissaqarfiusuni nutaanik piginnaasaqarnissamik pisariaqartitsisut pikkorissartinneqarsinnaapput. 2024-mi Tasiilami Kalaallit Nunaanni Imarsiornermik Ilinniarfik suleqatigalugu PKU-mit aningaasalerneqartunik pikkorissartitsisoqarpoq, ilaatigut “12 pax”-imik pikkorissarneq, Tasiilap eqqaanit innuttaasut 19-it peqataaffigisaannik.

Siu-Tsiu tassaavoq suliniut innuttaasunik tapersersortarialik, inuusuttut Kalaallit Nunaanniittut suliffinnut imaluunniit ilinniarnermut ingerlaqqinnissaannut ikiuisoq. Tamanna suliffissatigut inissaqartitsinikkut, suleqatigiinnikkut piginnaasanillu ineriartortitsinikkut ingerlanneqarpoq. Naalackersuisut aamma Siu-Tsiumi ilinniartunut inuusuttunullu aningaasanik tapiissuteqarlutik suliniummut tapersiipput, taamaalilluni amerlanerusut periarfissaqalersillugit najukkani nunalu tamakkerlugu piujuartitsisumik siunissamut ineriartortitsinissaq anguneqarneqarluni.

Siu-Tsiu Qaqortumi Tasiilamilu kiffartuussivinnik ingerlatsivoq, taakkunanilu inuusuttut sulinissamut, ilinniarnissamut aammalu piginnaasanik ineriartortitsinissamut periarfissinneqartarput. Maanna inuusuttut katillugit 25-t Tasiilami Siu-Tsiumi peqataapput.

Kommuneqarfik Sermersoorlu saniatigut Sustainable Now Tasiilami meeqqat inuusuttullu pillugit piujuartitsisumik ineriartortitsinermik nukittorsaanermik suleqataavoq. Suliffeqarfik najukkami ataatsimoorneq, inuunerissaarneq aammalu suliniutit najukkami aallaavillit tunngavigalugit suliaqarpoq, kiisalu meeqqat inuusuttullu pillugit sulisunut suleqatigiinnissamik tapersersuilluni.

Siunnersuut suliassaqarfiit arlallit akimorlugit attuumassuteqarpoq. Taamaattumik Naalackersuisut isumaqarput Naalackersuisoqarfiit attuumassutillit, Kommuneqarfik Sermersooq kiisalu najukkami susassaqtut akornanni suleqatigiinneq nukittorsarneqartariaqartoq, aammalu suliniutit pioreersut ersarissarneqarlutik ataqatigiissaarneqarnerulertariaqartut. Peqatigisaanik Naalackersuisut isorliunerusut pillugit 2050 tikillugu iliuusissatut pilersaarusiornermik aallartitsereerpoq.

Taamaattumik Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussipput: „Naalackersuisut suliniutit pioreersut nukittorsarlugillu erseqqissassagaat, kiisalu Inatsisartut ataavartumik suliniutit suunerannik taakkulu sunniutaannik ingerlaavartumik ilisimatinneqartarnissaannut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.“